

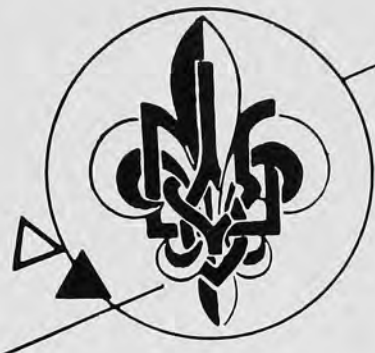
ЮНАК

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ 1984
JULY — AUGUST

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця—всього 10 чисел в році.
Видає Головна Пластова Булава.

ЗМІСТ

- 1 Рожевії квіти ..... М. Підгірянка
Ми—де сонце! ..... С. Черкасенко
- 2 Із народніх приповідок України ..... Г.Л.Н.
- 2 Проголошуємо 8 конкурс молод. творчости Д. Нитченко
- 2 Юність ..... Н. Соловій
- 5 Сучасні визначні українці—Ніна Мудрик-Мриц
- 6 "Чорна Пантера і Білий Ведмідь" в Торонто Л. Держко
- 7 Молоде перо: Український голокаст—1933-34 ..... Р. Пясецька
- 8 Нові платівки: Сестри Тодашук; Ед. Іванко: "О, рідий край!"
- 9 Спорт: Віктор Чукарін ..... В.К.С.
- 10 "У мандри, у мандри ходім юні друзі!"
- 11 Нам треба більше таких пластунів
- 11 Українська молодь в Бразилії ..... І. Корчовий
- 13 Цупке життя (повість про вовків) ..... В. Кархут
- 15 Для філіателістів: Поштові печатки з приводу святкувань
- 15 100-річчя УКЦеркви Св. Варвари у Відні .. Б. Ямінський
- 16 Хроніка 19-22 "Юнак"—число журналу, що його виготовив Курінь УКЮ-ок ім. О. Кобилянської і здобув II нагороду в конкурсі з нагоди 20-річчя існування журналу. 23
- Датки на прес-фонд
- 24 Урядове оголошення

● **На обкладинці:** Перша сторінка—обкладинка числа "Юнака" Курення УПЮ-ок ім. О. Кобилянської в Дітроїді, США.

Редагус колегія
Головний редактор:

пл. сен. Ольга Нузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Дора Горбачевська

пл. сен. Юрій Данилів

ст. пл. Роман Ващук

пл. сен. Тоня Горохович

ст. пл. Олесь Кузишин

ст. пл. Всеволод Онишкевич

пл. сен. Олександра Юзенів

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, ян тем спорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ 1984
Ч.П. 7-8 [248-249] РІК XXII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»:

КАНАДА—\$15.00

УСІ ІНШІ КРАЇНИ—\$15.00 АМЕРИКАНСЬКИХ

У ПІСЛЯПЛАТИ: \$18.00 РІЧНО

\$1.80 ОДИН ПРИМІРНИК

YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel.(416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702. U.S.A.

Printed by Klev Printers Ltd., 2466 Dundas Street West, Toronto, Ontario, Canada M6P 1W9

Second class mail registration # 2185

Марія Підгірянка

РОЖЕВІЙ КВІТИ...

Рожевії квіти, свіжий ряст,
Не буду так жити, піду в Пласт...
На рідній ниви, на гори,
Понесу я співи і прапори.

Рожевії квіти, чорний пень,
Хочу в світ летіти в ярий день...
Нарід свій пізнати і звичай,
Серденьком обняти свій рідний край.

(Пчілка, 1928/29, ч. 1)

С. Черкасенко

Ми — де сонце! В океанах
Злotosяйного життя,
Не збудуєм на оманах
Молодечного буття.

Ми — де сонце! Не змарнуєм
Сил в низинах десь на дні,
І як крицю загартуєм
Дух у соняшнім горні!

Ще небитими шляхами,
До завершень не підєм,
І в землі холодні ями,
Наше сонце понесем!

(Пластун, 1923, ч. 1)

ІЗ НАРОДНИХ ПРИПОВІДОК ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

НІС

Ніс — орган нюху, у народних приповідках України займає одне із чільних місць. "Наставити ніс на вітер" — значило зорієнтуватися, чи радше намагатися зорієнтуватися в обставинах і відповідно до цього устійнити свої плани. Знову ж "не бачити далше свого носа" це мова про людину, яка тільки про себе дбає і поза собою нікого не бачить. "Носа свого тикати" або "не пхай носа до чужого проса" казали про цю людину, яка втручалась у не свої справи. "Втерти кому носа" значило накричати чи виляти когось, зокрема, коли він "дре носа вгору", тобто гороїжиться, пиндючиться або задається. А "ніс під себе брати" значило соромитися, намагатися залишитися непомітним. "Водити когось за носа" — значило дурити, обманювати. "Мати доброго носа" — це передбачувати як розвинулися події і таким чином уникати неприємностей, а "Пильнуй свого носа" говорилось до тих, які самовільно встрявали своїми порадами або цікавились чужими справами. "Показати комусь довгого носа" — значло перехитрити когось, а "Вихопити що з-під (або з-перед) носа" — це випередити когось у чомусь. Про невдоволену людину говорилось, що він "похнюпив носа", а дістати догану значило "дати по носі".

Теж і в ділянці забобонів-вірувань ніс має своє місце: коли свербить перенісся або хочеться чухати носа, то це віщує гнів, злість, досаду або якусь неприємну новину.

Г. Л. Н.

За "Шляхом" 1984 р.

ПРОГОЛОШУЄМО 8-Й КОНКУРС МОЛОДЕЧОЇ ТВОРЧОСТІ

Праця над вихованням творчої літературної молоді, молоді зміни, одно з важливіших завдань не тільки Літературного клубу, а й наших керівних організацій, шкіл, нашої спільноти. Кількість наших учнів, нашої молоді, що візьмуть участь у конкурсі, щоразу показує або добру підготовку нашого доросту по школах, достатню увагу в розвитку мови й літератури, увагу до читання кращих творів нашої літератури, або навпаки — байдуже ставлення окремих шкіл до цього питання, батьків та наших організацій. 7-й конкурс, в якому брали участь лише 8 дівчат — молодих авторок, показав, що ціла низка шкіл не звертала уваги на літературний доріст, на покращання знання мови, яка є головним засобом у писанні літер. творів, на працю з молоддю, яка виявляє літературний хист.

Тож, піклуючись долею нашого доросту, молоді, вихованням літературних талантів, Літературно-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні проголошує новий, 8-й, Конкурс молодечої творчості на таких умовах:

1. Конкурс проголошуємо на прозові твори: оповідання, новеля, казка, гумореска, спогад, нарис (опис мандрівки, подорожі, екскурсії), а для старшої групи (від 18 до 25 років) есей.
2. Розмір творів не менше 500 слів. (Приблизно 2-3 стор. машинопису через три інтервали).
3. В Конкурсі можуть брати участь діти та молодь від 12 до 17 років та від 18 до 25. Кращі твори будуть надруковані в нашій та заморській пресі.
4. На конкурс приймаються твори написані

з одного боку аркуша на машинці або чітко від руки, українською мовою.

5. На манускрипті чи рукописі мусить бути написано вигадане прізвище автора (псевдо) або гасло, вік автора і назва твору. А до рукопису слід додати закритий конверт, в якому написати справжнє прізвище, назву твору, вік автора, псевдо, де навчається або працює, та адресу.

6. Для кожної вікової групи учасників конкурсу призначається по три нагороди: 1-ша нагорода — 60 доларів, 2-га — 45.00 і третя — 30 доларів.

7. Жюрі конкурсу складаються з членів Клубу.

8. Конкурс проголошується не тільки для Австралії, а для всіх країн, де живуть українці.

9. Конкурсні матеріали в двох примірниках слати до 1-го січня 1985 р. на адресу голови Клубу: Mr. Nytczenko, 36 Percy St, Newport, Vic. 3015, Australia.

10. Закликаємо організації та людей доброї волі присилати пожертви на Фонд Конкурсів нашого Клубу.

**За Літературно-Мистецький клуб
ім. Василя Симоненка в Мельборні**

Голова Дм. Нитченко

Секретар Зоя Когут

ЮНІСТЬ

Я вже все спакувала й готова, щоб їхати до пластового табору. Попрощалася з бабунею і з песиком і сіла в авто. Батьки везли мене до табору. Довго їхали, доки побачили напис — "Пласт", причеплений на сухому дереві. Ми переїхали місточок, і перед нами стояв чудовий зелений ліс. Так гарно пахли сосни, все було таке приємне!

Коли виїхали на горбок, то в долині побачили багато авт. З наближенням до них чути було щораз більше шуму. Всі були радісно схвильовані — тільки не я. Мене чомусь цього року не тягнуло до табору. Раніше я, бувало, не могла дочекатися, щоб бути з іншими пластунами, щоб весело таборувати, а цього року я чомусь не була зацікавлена.

Вилізши з авта, я одягнула на спину наплечник і почала шукати юнацький табір. З усіма стрічними я віталася пластовим гаслом — СКОБ. Всіх бачила, тільки не моїх товаришок. На горбочку було маленьке шатро. Там

стояла група пластунів. Серед них пізнала одну старшу юначку.

— Галю! Галю! — крикнула я до неї.

— А, Лесю! СКОБ! — відповіла вона.

З тяжким наплечником я вилізла на горбок.

— Галю, скажи мені, де юнацький табір? Я його ніде не бачу.

— А, цього року треба перейти струмочок, щоб добратися до юнацького табору. Ба чиш тут стежку? — запитала вона й показала пальцем: — Іди по ній і скоро побачиш своїх юначок. Але спершу, Лесю, мусиш в цьому шатрі зголоситися, — додала Галю.

Подякувавши, я відразу зголосилася, а тоді пішла шукати стежку. Ліс був густий, тяжко було щось побачити крізь нього. Нарешті, стежечка з'явилася. Вона була вузьенька і в'юнка.

Ще перед річкою я зустрілася з юнаками.

— Ну, Лесю! Прийшла таборувати з нами?! — посміхнувся Петро. В усіх хлопців заграла усмішка на лицах.

— Так, я приїхала таборувати, але не з вами, а з моїми товаришками! — відповіла я й рушила далі.

Так виглядало, що юнаки прибули на площу на день раніше, бо через струмочок були вже покладені колоди, щоб якось перейти, не замовчивши ніг.

Переїшовши струмочок, я зняла наплечник й сіла на нього відпочити. Аж тепер я побачила, яка краса була навколо мене. В синьому небі світило яскраве сонце. Ліс тут був уже не такий густий, але такий зелений і чудовий. А на високих деревах щебетали пташки. Ось поблизу сміється кукабара, а он на березі струмочка горобчик шукає їжі, а там ворона кричить.

А там далеко, за лісом, було видно високі гори. Я відразу й подумала про Карпати в Україні, бо недавно мої батьки були в Україні і в Карпатах. "Цікаво, — подумала я, — чи наші Карпати так виглядають, як і ці гори? Чи українська природа така, як і тут?"

Дивлячись на цю чудову природу, я зраділа, що я знову можу побути десять днів серед цієї краси. З цим почуттям я підняла наплечник та продовжувала йти далі. Раптом я почула голосний регіт. Спершу я подумала, що то кукабурні сміються, а потім я догадалась, що то мої товаришки підняли галас. За деревами вже видно було три зелені шатра. Я відразу догадалася, яке шатро було наше, бо в ньому було найбільше гамору.

— Дівчата! Ану тихіше! — крикнула я, змінивши голос, щоб їх обдурити.

— О! Леся! Навіщо ти нас так злякала?! — засміялася Валя, а слідом за нею всі в шатрі почали реготатися.

— Скоренько, Лесю, розкладай своє ліжко біля мене та передягайся в однострій! За годину буде збірка, — повідомила мене Надя.

У шатрі знову почався галас. В ньому було шестеро дівчат. Всі говорили, розповідали про свої пригоди.

За годину ми вже знали все: хто хоче додому, хто кого любить, що хто привіз і хто не любить. На відкритті можна було побачити всіх, що приїхали таборувати. Було досить багато пластунів — були старі й нові обличчя. Але одно було обличчя, на яке я звернула особливу увагу. Це незнайоме лице було в лаві юнаків. Я ніколи не бачила цього юнака раніше. Він був високий, мав чорне кучеряве волосся й темні карі очі. Раз він помітив, що я на нього дивлюся, й усміхнувся. Його усмішка була така гарна, приємна, що відразу мене збентежила.

Запахи смаженого м'яса вже неслися по всьому таборі, і ми всі почали збігатися до кухні, яка була в одному величезному шатрі, де мами вже зраня готували для нас різні страви.

Після смачної вечері була молитва, яка серед природи була така приємна, що я слухала її дуже уважно. Ватри того вечора ми не мали, і всі рано пішли до ліжка. Все скоро стихло, крім нашого шатра. Ми розмовляли всю ніч. Я лежала скраю в шатрі. Коли розмова під ранок уже затихла, я висунула голову з шатра, щоб подивитися на небо. Не було жодної хмаринки, все небо було засіяне зорями. Вони були такі блискучі й виглядали такі близькі, що, здавалось, що ось-ось я до них доторкнусь. Дивлячись на зорі, я почала уявляти різні фігури, що з них формувалися, і так заснула.

О шостій годині ранку булава розбудила наше шатро і примусила нас робити прорух. Це була для нас кара за те, що ми розмовляли й сміялися всю ніч.

Після вранішньої молитви булава поділила наше шатро на дві групи. Ми втрьох — Надя, Валя і я — мусили поставити ще одно шатро і спати в ньому самі, щоб менше було вночі галасу.

Все юнацтво було поділене на дві групи. У цих групах ми проводили наші гутірки. Але той чорнявий хлопець, який мені сподобався, не

попав до моєї групи... Наші гутірки були цікаві: ми вивчали природу, говорили про прогулянки; вчилися також, як ставити шатра і як будувати ватру. Після гутірок ми пішли до річки, де купалися аж до вечора.

Того вечора ми мали велику ватру. Вогонь був дуже яскравий і давав багато тепла. Після ватри ми з Надею домовилися, що за годину ми зустрінемося в кухні. Я бачила, що сьогодні привезли печиво, яке треба нам посмакувати. Коли ми зайшли до свого шатра, то побачили, що Валя вже спала. Ми не хотіли, щоб вона пропустила нашу зустріч у кухні, і ми її розбудили:

— Валю, вставай! Валю скоро вставай! — сказали ми.

— Що, вже руханка? Але ще ж темно! — сказала вона напівсонна.

— Ні, не руханка. Ще тільки перша година ночі, але ми, Надя, Оксана, Маруся й Люба, та я домовилися зустрітися в кухні, щоб покоштувати свіжого печива.

Коли Валя про це почула, відразу схопилась на ноги. За кілька хвилин ми вже були в кухні, де на нас чекали три інші юначки. З ліхтариком в руках ми почали шукати заховане печиво. В темноті хтось спіткнувся і впав. То була Валя.

— Дівчата, — сказала вона, — я знайшла печиво!

Всі ліхтарики відразу освітили Валю, яка сиділа на тому печиві, яке ми шукали. Всі

почали сміятися. Біля Валі друга коробка з печивом, до якого ми кинулися.

Раптом хтось поклав свою холодну руку на моє плече. Від страху печиво застрягло в моєму горлі. Відразу я подумала, що то був хтось із булави. Але то був Андрій. Це тільки хлопці прийшли на свою "перекуску" до кухні і разом з нами взялися до печива. Але за хвилю хтось з темряви гукнув до нас і ще раз доторкнувся до мого плеча. Коли я обернулась, побачила, що то був хтось із булави. За кару нас примусили робити впоряд до пів до четвертої години. А коли дозволили повертатися до шатер, забрали наші ліхтарики, і ми не бачили куди йти. Юрко спіткнувся і впав просто в струмок, замочивши штани. Нам це було смішне, але Юрко був сердитий. Прийшовши до шатра, ми були такі стомлені, що відразу поснули.

Дні скоро минали. Уже прийшов час іти на дводенну прогулянку. Знову нас поділили на групи. На цей раз той гарний чорнявий хлопець був у моїй групі. Я так зраділа, що

навіть не помітила, який тяжкий був мій наплечник.

Вирушили ми в дорогу. Перед нами стояла висока гора, вкрита густим лісом, на яку ми мали вилізти. За короткий час ми почали лізти на гору. Я обернулась, щоб подивитися, де була решта нашої групи, а насправді я хотіла знати, де був той гарний юнак. В той час я перечепилась і впала та звернула свою ногу. Перед тим, ніж я встигла впасти, хтось уже взяв мене за руку. Піднявши свою голову, я побачила ту саму усмішку, що й у перший день на відкритті табору. Тут ми познайомились. Його звали Стефан Береза. Він допоміг мені встати, взяв мій тяжкий наплечник, і ми помандрували разом, хоч моя нога дуже боліла.

Стефан розповів, що він приїхав з Перту, щоб побути в таборі і познайомитися з пласнами.

Коли ми прийшли до місця, призначеного на нічліг, скоро там повечеряли, ще швидше позалазили в шатра й відразу поснули. Лежачи в своєму теплому мішку до сну, я була щаслива, що моя нога вже не дуже боліла і з нетерпінням чекала ранку, щоб побачити знову Стефана.

На другий день прогулянки, по обіді, ми мали серед лісу гутірку на тему природи. Стефан сидів біля мене. Коли всі встали й готові були йти далі, я ніяк не могла одягнути мого наплечника. Побачивши, як я мучуся він прийшов і допоміг. Решту дороги, аж до табору, ми йшли разом.

Наступного дня в таборі було чути багато різних веселих розмов. Всі робили пляни на зустріч Нового Року. Поки новацтво прикрашувало кухню різними бальонами та малюнками, ми з Надею та Валею домовилися, хто що буде одягати і хто, що буде в кого позичати.

Уже сонце заховалося за гори. Було чути з кухні музику. Всі туди поспішали. Зайшли й ми до кухні. Відразу підійшли до нас хлопці й запросили до танцю. Танцюючи, мої очі шукали Стефана, а його не було видно. Згодом я дізналася, що Стефан має стійку. Розчарована, що його не було, я все ж продовжувала танцювати з моїми товаришами.

О дванадцятій годині ночі всі закричали: "Щасливого Нового Року всім" і далі танцювали, співали, гуляли. В цю хвилину підійшов до мене Стефан, привітав мене з Новим Роком і запросив до танцю. Всім було так весело, аж поки булава повідомила, що треба вже йти спати.

Час швидко минав. Уже прийшов останній день таборування. Всі почали пакуватися. Я сиділа в шатрі й пакувала свою брудну, мокру й смердючу одіж. Я пригадала, як я дома пакувалася і як не мала ніякого бажання їхати сюди. Закриття табору було досить коротке. Найтяжчий час був, коли ми прощалися. Я підійшла до Стефана. Ми трішки поговорили, а тоді мене покликав тато. Стефан попрощався зі мною, поцілував мене в щок і сказав:

— Я певний, що ми ще десь знову зустрінемося.

Було так сумно прощатися з ним. Але я сама відчувала, що я його ще колись зустріну. Може, він приїде знову на наступний табір...

— Як довго ти будеш? Скоріше, Лесю! — крикнула мама. Я неохоче потягла наплечник до авта. Ще раз стала й оглянулася. Стефан ще там стояв і дивився в мій бік.

Їдучи в авті додому, батьки розпитували мене про табір, але я їх майже не чула, бо сон поборов мене, і снівся мені той гарний високий юнак з чорним кучерявим волоссям і темними очима.

Наталка Соловій, 14 років. Учениця Центральної Рідної школи в Лідкомбі. Її оповідання "Юність" нагороджене 3-тєю нагородою (30.00) на конкурсі молодечої творчості, що його проголосив Літературно-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні. Конкурс закінчено 12. 2. 1984 р.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

НІНА МУДРИК-МРИЦ

Хто з нас, читачів дитячої й молодечої української преси не знає імені Ніни Мудрик-Мриц, поетки, письменниці і малярки, яка від довгих років пише для дітей і молоді та свої оповідання і поезії сама ілюструє. А скільки разів посилали ми вітальні листівки її роботи з нагоди Різдва, Великодня чи інших святкових нагод.

ЛІТЕРАТУРА І МИСТЕЦТВО

Для нас, пластуців вона особливо близька, бо будучи сама пластункою від молодих років, найбільше з своїх творів писала й зв'язувала з Пластом і пластунами, а зокрема з нашим новацтвом.

Досі вона є авторкою 14 книжок для дітей та молоді, які сама також ілюструвала, а крім того, зробила вона мистецькі рисунки до понад 20 книжок інших авторів та видала своїх біля 40 різних листівок, якими ми могли радуватися і поздоровляти своїх близьких.

Твори Н. Мудрик-Мриц для дітей і молоді появились в читанках для шкіл українознавства: "Промені" (В. Радзикевиц — К. Кисілевський) та в "Наша справа" (Західня Канадсько-Українська Література для Молоді), а деякі вірші й оповідання поміщені в матеріялах "Нашого життя" для дитсадків — під редакцією Марії Юркевич. Є твори її й у книжці Чумака.

Брала поетка-малярка участь у збірних образотворчих виставках, що улаштовували УСОМ, 64 Відділ СУА в Нью-Йорку, СУК в Торонто, складові організації СФУЖО в Торонто, ЛУКЖ в Едмонтоні та "Юкраїніян Артїсте Ассосіейшен" Квебеку в Монтреалі.

У роках 1955-1977 відбула 16 індивідуальних авторських вечорів (поєднаних з виставками картин) і також брала участь у вечорах спільних із іншими авторами дитячої літератури.

У 1974 році за свої "Пригоди Горішка" й "Вогники" здобула I-шу нагороду у IV Літературному Конкурсі УЛФону ім. І. Франка в Чикаго. А в 1978 році від цього ж Фонду вдруге першу нагороду за книжки "На світанку" і "Соняшні казки".

Такі прозові твори, як "Легенди", "Воселковий рушник" і "Соняшні казки" та збірка поезій "Калинова сопілка" призначені для читачів, що люблять поезію та багату фантазію.

Є в Н. Мудрик-Мриц і переклади казок з німецької мови (8 всіх), які появились у дитячих та жіночих журналах.

Довгими роками вже її твори друкуються на сторінках "Готуйсь", як також "Веселки", і жіночих журналів на терені Канади, а це "Жіночого Світу" і "Променя".

Ніна Мудрик-Мриц є активним членом ОПЛДМ і організації українських письменників "Слово". Живе зі своєю родиною постійно в Торонто, Канада. Але часто її гостять на авторських вечорах не лише в Канаді, а також в ЗСА, щоб вшанувати працю молодої мисткині, що посвятилася всеціло дитячій і молодечій літературі, яка так потрібна для наших молодих читачів. Її гарні та принадливі ілюстрації притягають тих молодих читачів до книжки і до української мови.

В Торонті 1983 року відбувся авторський вечір Н. Мудрик-Мриц, отриманий з виставкою картини, що його організувала Оксана Бризгун-Соколик, виховна реферантка СФУЖО, при численно зібраній громаді. Авторка радувала присутніх не тільки красою змісту своїх творів, але й гарним їх читанням. Вечір дав його учасникам велике мистецьке вдоволення, бож було про що думати, була насолода чути гарно виголошену поетичну мову, й бачити барвистість і глибину вислову малярки картинами.

“ЧОРНА ПАНТЕРА І БІЛИЙ ВЕДМІДЬ” НА СЦЕНІ В ТОРОНТО

Студія Містецького Слова Лідії Крушельницької з Нью-Йорку виступала 22. 10. 1983 року в Торонто з п'єсою В. Винниченка “Чорна Пантера і Білий Ведмідь”.

Ця театральна група молодих вже існує близько 20 років. Хоч завжди нові члени Студії є тільки аматорами, цю п'єсу артисти-студенти грали добре. Вони успішно передали публіці складну психологічну драму.

Володимир Винниченко дуже талановитий драматург 20 сторіччя. Тепер він мало відомий. Він писав про сучасні проблеми, початку ХХ сторіччя, які дехто з критиків називає неморальними. Драматург вважає, що коли ти віриш у щось, треба поводитись згідно з своїм переконанням. Його персонажі є в таких ситуаціях, що показують саме цю вірність. Така ситуація є у драмі “Чорна Пантера” (1911).

Тема цього твору — це конфлікт, що випливає з рішення: Що важливіше у житті людини — життя, чи мистецтво? Чи “життя виходить з краси, чи краса з життя”? — ставить собі питання автор.

Персонажі в п'єсі поділяються на дві групи, згідно з їхніми переконаннями: Ганна Семенова — мати Корнія (**Лідія Крушельницька**), Ріта Коневич (**Ліда Прокоп-Артимишин**) ставили життя понад мистецтво; Корній Каневич (**Білий Ведмідь** — **Левко Волянський**), Сніжинка (**Стефа Назаревич**), Мүлен — мистецкий критик (**Орест Кебало**) — вважають мистецтво важливим за життя. До них приєднуються мистці Мігулес (**Тарас Яремко**), Блек (**Марко Блют**), а частинно також і поетеса (**Лаврентія Туркевич**), модельки Сафо (**Надя Діба-Подоляк**) і Мімі (**Мелеса Соневицька**), мистці Кардинал (**Ярослав Шүль**), Штіф (**Андрій Гарматій**) і Лемоньє (**Орест Гарасимчук**) доповнюють своїми розмовами в таверні картину життя мистців і їх погляди на вартість мистецтва в Парижі в тих часах.

Ріта Коневич — Чорна Пантера — дружина Корнія любить свою родину й не хоче щоб вона розпалася. Корній має недокінчену картину, яку оцінюють високо. Він її не хоче продати, щоб виїхати з Парижа на південь і лікувати хворого Лесика — сина-немовля. У вірності своєму переконанню Корній не може продати незакінченої картини. Ріта залишає дім, іде до Мүлена (він у ній закоханий). До Корнія приходять Сніжинка й намовляє його позичити гроші на їзду Ріти з сином, але Корнієві відомо, що Ріта виїхати може тільки разом з чоловіком.

Мүлен і Сніжинка.

У таверні зустрічаються дві пари. Ріта танцює і грає в карти за своє життя, щоб звернути на себе увагу Корнія та змусити його діяти. Вкінці Корній дає свою картину в застав, щоб Ріта не мусіла віддати себе Мүленові. З таверни вони разом повертаються додому.

Ганна позує з Лесиком Корнієві, щоб міг докінчити картину, яку він хоче вкінці скінчити й продати. Але спроба не вдається. Корній каже Ріті йти назад до Мүлена та вона не хоче.

Лесик (синок) вночі вмирає. Ріта носить з собою отруту. Сніжинка бере Корнія, а Янсон Ріту під свою опіку. Коли повертаються, Корній знову береться малювати Ріту з мертвим Лесиком на її руках.

Винниченко іде до екстремів, щоб виявити конфлікт. Корній малює трупик Лесика, розпукую своєї дружини. Для мистецтва — це є логічне, але для життя і протилежного погляду — це неморальне і гротескне. Тому Ганна відбирає від батьків мертву дитину.

Чорна Пантера і Ганна Семенова.

Сцена у ресторані: Ріта танцює з Муленом.

Ріта вірить у неподільність своєї родини, вона, як трійця, її не можна поділити. Навіть, коли вона йде до Мулена, це є тільки тому, щоб змусити Корнія продати картину. Тим показує вона вірність собі і своїм переконанням.

А Корній не міг продати невикінченої картини також через свої глибокі переконання. Нескінчена картина не виявляла повної творчої думки Корнія.

Коли Корній малював мертвого Лесика, Ріта вже дала йому випити отруту, кажучи, що це лік.

У цій п'єсі можна завважити багато символіки. Корній — Білий Ведмідь показує лагідну вдачу ведмеда та його силу, а через повільність руху, його спосіб говорення й переживання бачимо його вдачу. На мою думку, Ріта була добре представлена. Чорна Пантера показала свою спритність витонченістю, коли вона принадила Корнія назад до себе в кафе. Як пантера вона полювала на "здобич" (після смерті Лесика), коли не пускала фізично Корнія на зустріч з Сніжинкою. А роздираючи портрет, вона повинна була його знищити з більшою силою — останніми силами раненого звіра перед смертю.

Крім імен, краски одержі також репрезентували характер персонажів. Сніжинка, як сніг, убрана в білому. Вона була холодна супроти людських проблем та не мала взагалі зрозуміння до хвороби Лесика. Сніжинка вірила, що мистецтво важливіше ніж життя. Тому вона казала, що "може було б добре, щоб Лесик помер". Це звучить дуже холодно, але коли життя перешкоджає мистецтву, то логічне є це, щоб його позбутися. Ганна і Ріта убрані в чорну одержу, бо для них життя є понад мистецтвом. Тому, що Корній дуже загублений і сам не може робити життєвих децизій, Сніжинка його підтримує, хоче з Корнія зробити великого мистця. Вона вважає, що родина менше важлива для нього за мистецтво.

Ріта ж, для якої родина й життя Лесика

є понад мистецтво, через смерть Лесика затроює Корнія і себе. При кінці п'єси нищить картину, бо вона — картина пережила довше, ніж її дитина, вона зруйнувала їхнє родинне життя.

пл. уч. Лариса Держко
учениця 11 класи Української Школи
ім. Цьопи Паліїв, Торонто

Від Реданції: Стаття ця — це було шкільне завдання — написати критику на виставу п'єси. Учениця виявила багато влучних критичних спостережень. Вчительна оцінила працю як дуже добру. І ми погоджуємося з цим. Тільки композиційно праця була не суцільна. Тим, що не знають змісту твору, тяжко орієнтуватися в ході думок. Тому ми дозволили собі упорядкувати хід думок та дещо скоротити текст. Стаття повністю без зміни була поміщена в "Новому Шляху".

МОЛОДЕ ПЕРО

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОКОСТ — 1933-34

Оповідання починається у селі Золочів. Сидять у своїй хаті дві сестри й розмовляють про минулі дні, коли було краще і веселіше. Оленка, найстарша сестра оповідала про час, коли у них були корови, худоба, цвіти й їжа. Маруся сиділа й дуже уважно слухала. Ох, як вони жалували, що не могли тепер бути такі веселі. Мати й тато померли місяць тому. Вони вже були голодні, ослаблені, а на кінець померли. Перед смертю вони залишили щось дуже важливе для дівчат. Один кусок золота й перстень. Дівчата мали зужити їх тільки тоді, коли прийде велика потреба.

Оленка сказала, що вона чула — до міста привезли хліб. Вона взяла золото і перстень й пішла до міста. Вона днями не верталася. Маруся почала журитися. Вона питала сусідів, котрі вже давно повернулися з міста. Сусіди сказали, що Оленка прийшла до міста, але хтось убив її тому, що вона мала золото. Маруся сіла й плакала. Плакала два дні. Вона була дуже голодна. При кінці тижня Маруся померла з голоду і з розпуки за сестрою.

пл. уч. Реня Пясецька
Школа ОУА "Самопоміч" в Нью-Йорку.
Написано як шкільне завдання
про Великий Голод.

ЦЬОГОРІЧНЕ НАШЕ ГАСЛО:
«У МАНДРИ, У МАНДРИ ХОДИМ,
ЮНІ ДРУЗІ!»

НОВІ ПЛАТІВКИ

СЕСТРИ ТОДАЩУК

Опрацювання репертуару і зовнішня обкладинка платівки сестер Тодащук з Вінніпегу свідчать про старанність виконавців. У великій мірі це заслуга монтреальського ансамблю "Веселка", який їм акомпаніював. Музичний супровід "Веселки" (одного з найкращих українських вокально-інструментальних ансамблів на еміграції) опрацьований надзвичайно музичально і цікаво. Дарма, що репертуар, здебільша, добре відомий ("Ворожка", "Жито-мати" — нар.; "Сину, качки летять" — Білаш/Ткач; "Чревона рута", "Водограй" — Івасюк), пісні опрацьовані оригінально та в сучасному дусі. Появляється також нова, досі не награна пісня Івасюка — "Вогні Львова". На еміграції, ця пісня зовсім невідома, тому добре, що сестри Тодащук включили її до свого репертуару на цій платівці.

Хоч сестри Тодащук співають чисто, їхні голоси не мають спеціальної барви чи характеру. Хочеться тонкого, більш чутливого виконання, з глибокою динамікою. Проте, — треба признати, що сестри Тодащук вклали всіх зусиль, щоби видати платівку, яка звучить і виглядає професійно!

Todaschuk Sisters
499 Semple Avenue
Winnipeg, Man., Canada R2V 1C7
(204) 338-5232

АФОРИЗМИ

Іван Сенюк

— Коли йдеш до світла, позаду завжди волочаться тіні

— "Ахіллесова п'ята моєї жінки — язик" — сказав один чоловік.

— Викликав на себе вогонь... штучний

— Продався задармо

Юрій Рибников

— Від свого серця ніколи не втечеш

— Земля крутиться, а люди вертяться

— Коли тінь падає на чесну людину, негідникові легко сховатися в цій тіні

— Балясував між двома протилежними думками.

ЕДВАРД ІВАНКО —

"О, РІДНИЙ КРАЙ"

Ед Іванко з Вінніпегу досягнув свою популярність, співаючи п'єси та оперети, в яких його ніжний, ліричний тенор звучав вільно й природньо. Його перша українська платівка, "Дарую пісню цю" вийшла в 1979 році з репертуаром легкого, романтичного характеру. Ця платівка й часті виступи на українських імпрезах принесли Іванкові популярність серед нашого громадянства. Рівночасно його виступи в канадійсько-американському суспільстві мали також великий успіх.

В останніх роках, Ед Іванко почав вишкільювати оперний репертуар, який вимагає у тенора далеко ширшого діапазону та сильнішого, більш драматичного голосу. Платівка, "О, рідний край", це перший вияв цього нового напрямку в кар'єрі Іванка. У відомих аріях з українських опер як "Богдан Хмельницький" (Данкевич), "Тарас Бульба" (Лисенко), "Запорожець за Дунаєм" (Артемовський), відчувається форсування в голосі Іванка, головню на вищих тонах. Далеко краще звучать "Білі каштани" (Майборода-Малишко) чи "Марічка" (нар.), пісні легкого жанру, які краще виходять в його голосі. Надзвичайно приємно послухати повну симфонічну оркестру, яка акомпаніює Іванкові (Л. Норис — диригент) — це дійсно рідкісне явище на українських платівках виданих у Північній Америці.

Destiny Productions
4715 Malmo Road
Edmonton, Alberta, Canada T6H 4L7
(403) 434-7523

ст. пл. Олесь Кузишин

Віктор Чукарін

“...Подолати гімнастичну вершину! Як важко це зробити. Якось на міжнародних змаганнях я виконував на перекладині великий оберт у незвичному положенні. Тепер цей елемент виконує багато спортсменів. Але тоді це була новина... Якщо взяти в руки секундомір і простежити тривалість цього “монопольного номера”, стрілка зупиниться на цифрі 15. Четверть хвилини — це ж дрібниця. Але мені потрібно було майже 4 роки, щоб вивчити цей елемент і виконати його на змаганнях...” З такою скромністю згадував свої, не абиякі спортові роки, перший український олімпійський чемпіон **ВІКТОР ЧУКАРІН**.

Віктор Чукарін народився в місті Маріюмпіль (кол. назва м. Жданова), Донецька область, 3-го листопада 1921-го року. Малим хлопцем захопився копаним м'ячем. Щодня по школі змагався з друзями. Його улюблена позиція була при воротах. Швидкість, рішучість і концентрація хлопця були неймовірні, тяжко було стрілити м'яч у ворота, як він їх боронив. Одного дня на шкільному подвір'ї поставили саморобну перекладину. Чукарін випробував це знаряддя, захопився гімнастикою і рішив якнайскорше засвоїти цей спорт. Швидкі успіхи хлопця дали йому змогу вступити до Київського Технікуму Фізкультури. А в 1940 році — здобув титул “Майстра спорту”.

II-га Світова війна перервала смілі прагнення та мрії хлопця. Сміливі, бо в передвоєнному часі ССРСР не виступала на Олімпіадах. Також рідко коли уряд давав спортсменам дозвіл змагатися поза кордонами ССРСР. Мистецтво ССРСР — це був найвищий п'єдестал для змагунів того часу. По війні советський уряд дав дозвіл змагунам виступати на міжнародному форумі та на олімпіадах. Тож у багатьох змагунів, а також і у Віктора Чукаріна, мрії не тільки відродилися, а й побільшилися.

Восени 1946 р. Чукарін вступив до Інституту Фізкультури у Львові. Мало людей вірило, що він у своєму поважному для спортсменів

віці, (мав 24 роки), зможе виконати норму майстра спорту. Чукарін скоро змінив опінію скептиків, а згодом перевершив сподівання свого тренера Петра Собенка, і вкінці, мабуть, досягнув більше, як сам мріяв! В 1947 р. Чукарін знов став майстром спорту, як і членом збірної команди ССРСР. В 1949 р. перший раз став абсолютним чемпіоном ССРСР. Повторив ці досягнення в 1950 і 51 роках. Надійшов 1952 рік, а з ним ХУ Олімпіада в Гельсінках у Фінляндії. 30-літній Чукарін очолив команду гімнастів ССРСР.

Передолімпійські дні були страшенно напружені для спортсменів ССРСР. По перше — це мав бути їхній перший виступ на Олімпійських іграх. По друге — політика советського уряду не була прихильна до своїх змагунів. Спочатку уряд зоборонив змагунам мешкати в олімпійських приміщеннях. Змагуни, які мали змагатися, мали в день змагань прилітати з Ленінграду, перед самими змаганнями. По змаганнях мали відразу відлітати назад. Тренери переконали владу, що такий порядок ніяк не сприятливий для медалів. Змагунам дали дозвіл “перебувати в Гельсінках”. Советська влада відкрила свій олімпійський гуртожиток, обвела його колючими дротами та агентами ГПУ. В цих приміщеннях перебували всі народи з-поза залізної куртини. Атлетів випускали тільки на змаг і то під опікою. В таких умовах Віктор Чукарін чекав на свій олімпійський дебют.

22 липня 1952 року Віктор Чукарін здобув першу золоту олімпійську медаль на опорних стрибках. Оцим він став **ПЕРШИМ УКРАЇНСЬКИМ ОЛІМПІЙСЬКИМ ЧЕМПІОНОМ**. На тій же Олімпіаді Чукарін здобув ще три

золоті, а до того два срібні медалі. Золоті медалі здобув у вправах на коні, у довільних вправах та в збірному змагу, як член команди СРСР. Срібні медалі здобув за вправи на кільцях і на брусах. **ВІКТОР ЧУКАРІН став АБСОЛЮТНИМ ЧЕМПІОНОМ ГІМНАСТИКИ ХУ ОЛІМПІАДИ!**

По Олімпіаді Чукарін повернувся до Львова. Успіх мало змінив його характер. Словами біографа Ю. Коріядка "...Чукарін залишився вірним собі, працював в Інституті наполегливо тренувався, готувався до чемпіонату світу в Римі... Дні сповнені шліфування технічних прийомів, розробкою нових комбінацій. Сотні, тисячі разів злітало вгору мускулисте тіло Чукаріна, його покриті магnezією і мозолями руки вгадували кожен міліметр брусів, кілець, перекладин..."

1954 року в Римі відбулися чемпіонства світу в гімнастиці. Віктор Чукарін знов очолював збірну команду СРСР. Під час змагань на перекладині Чукарін скалічив середній палець. Незважаючи на біль продовжував далі змаг, але біль його подолав. Палець страшно спух. Звернувся він до лікаря. Дістав дозу хлоретину, щоб заглушити біль. Цей лік "заморозив" йому руку, відбираючи майже все відчуття. Чукарін повернувся до змагу, провів блискучу вправу на брусах здобуваючи титул **АБСОЛЮТНОГО ЧЕМПІОНА СВІТУ.**

1956 року Олімпіада відбулася в Мельборні, в Австралії. Неспокій загрожував Олімпіаді. Ізраїль напав на Єгипет. Советські танки нищили надії мадярської незалежності. Перший раз в історії Олімпіади деякі держави відмовилися від участі в грах — як протест проти цих акцій. Тяжко було змагунам СРСР, бо хоч публіка була щиропривітна їхнім осягам, то вона часто давала змагунам відчуття, що люди невдоволені з акцій СРСР. В такій атмосфері 35-літній Віктор Чукарін приїхав обороняти свій титул абсолютного чемпіона Олімпіади.

Чукарін завоював глядачів і суддів своїми вправами. Здобув три золоті, одну срібну і одну бронзову медалі. Золоті здобув у вправах на брусах, у довільних вправах і як член збірної команди. Срібну медаль здобув у вільних вправах і бронзову у вправах на коні. Другий раз став Чукарін **АБСОЛЮТНИМ ОЛІМПІЙСЬКИМ ЧЕМПІОНОМ у ГІМНАСТИЦІ.** Олімпіада була останнім виступом 35-літнього Чукаріна. Ще рік перед Олімпіадою він рішив, що час кінчати кар'єру спортсмена — змагуна. Він хотів стати тренером, бо вірив, що зможе багато досвіду передати охочим молодшим спортсменам.

Віктор Чукарін залишився при Львівському Інституті Фізкультури. Свого часу підготував не малу кількість видатних гімнастів. В 1976 р. Чукаріну надано найвище відзначення, яке може досягнути тренер — а саме — його призначено тренером збірної СРСР.

Без сумніву, Віктор Чукарін є одним з найвидатніших українських спортсменів. П'ять олімпійських медалей — це спомина його особистих досягнень. А досягнення українських змагунів того часу можна також частинно завдячувати Чукаріну. Він був провідник, який своїми успіхами запаливав інших. Сьогодні можна лише згадувати досягнення українських гімнастів того часу. Вони неповторні. В 1952 році українські гімнасти здобули 14 із 33 можливих індивідуальних олімпійських медалей, в 1956 р. 13 із 36, а 1960 року 18 із 36 можливих. Жодна нація світу не може годитися такими досягненнями! На жаль, і Україна не може, бо ці видатні змагуни репрезентували СРСР.

В. К. С.

Наступний: В. Борзов

"У МАНДРИ, У МАНДРИ ХОДІТЬ, ЮНІ ДРУЗІ!"

Перший рядок цієї пісні є щогорічним гаслом нашого пластування. Всі ми знаємо, що пластуни люблять мандрувати. Але, яке добро з того мають мандрівники й чого Пласт так дбає про перебування своїх членів в природі, можливо, не всі знають, зокрема ті, які ще не мандрували й не засмакували радості з перебування в природі, не відчували поклику простору, не знають того, як могутніє міць їхніх сердець в бадьорому марші по розлогих просторах.

Мандрувати — це бути в русі, мати нехит до безділля, до лінивства, а нахил до пригод. Перебування в природі — це нагода бачити красу Божого твору, подивляти Творця його, це спроможність одушевлятися найвищими ідеалами любови Бога і Батьківщини — пізнання їх у зустрічах з безконечністю просторів, з неосяжністю зірок, з добродійством дарів сонячного тепла й світла, краси Всесенної.

І як довго наші серця одушевляються зорями й високими думками, як довго ми відчуваємо радість життя у грі, у пригодах, як довго маємо потребу й силу поборювати труднощі мандрівки, так довго ми справжні пластуни. Тому й гасло наше подає нам поклик: **"Ходім, побратими! Шуміть нам, смереки! Освітуй нам путь, яснорогий!"**

А поет — пластун, один з основників Пласту на Волині, ось так почувався у мандрівці.

НАМ ТРЕБА БІЛЬШЕ ТАКИХ ПЛАСТУНІВ

Наші молоді друзі й подруги хоч усі ходять до не-українських шкіл та постійно зустрічаються з тим, що у підручниках подані фальшиві інформації про Україну, а передусім що Україна й Росія це те саме, дуже рідко однак на це належно реагують.

А нам треба усім завжди, й при кожній нагоді на це звертати увагу, говорити та вияснювати, бо тільки в цей спосіб ширитиметься по вільному світі правда про Україну та про український народ і його змагання.

Як широко може засягнути такий один вчинок хай буде доказом ось такий випадок.

У щоденнику, що появляється в Мехіко п. н. "Новини міста Мехіко" з датою 4-го березня ц. р. появилася новинка у рубриці "Навколо світу" із Вінніпегу. В новинці стоїть дослівно таке: "Українська група звернулася із закликом, щоб заборонити шкільний атлас, в якому СССР представлений як одна країна, а не як союз різних республік. Остап Гавалешка із молодечої української організації Пласт з Манітоби каже, що новий атлас Нелсона, призначений для канадських початкових шкіл, представляє Советський Союз як "одну велику щасливу червону пляму".

Щиро радіємо, що саме пластун вирізняється в цій новинці і gratуємомо другові Остапові, а іншим нашим молодим друзям і подругам радимо взяти собі його за приклад.

Нам треба доконче більше таких пластунів, які б при кожній нагоді звертали увагу на історичні неточності в підручниках, призначених для шкіл. Чим буде більше відгуку на не правильні дані, тим більша надія на те, що шкільні власті змінять це, що подано фальшиво.

Ось інший пластун добився до того, що в ЗСА у стейті Нью-Джерзі створили американську комісію для перевірки історичних фактів у шкільних підручниках. Але молоді, що ці підручники вживають, мусять обов'язково самі реагувати.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В БРАЗИЛІЇ

XI Конгрес Української Молоді

В днях 11-12 лютого 1984 року в містечку Ронкадор, провінції Парана в залі Українського Клубу св. Миколая відбувся XI Конгрес Української Молоді з Бразилії, на якому було понад 250 юнаків і юначок з різних міст Бразилії, де є українські громади.

Комендантом Конгресу був юнак Степан Глушак. Після святкового відкриття ми всі разом заспівали бразилійський гімн, після того

Відкриття XI Конгресу. Промовляє ведучий Конгресом — юнак Степан Глушак.

українським, а відтак пісню "Ми ростем, ми надія народу", що є гімном української молоді в Бразилії. Кожний представник молоді привітав від своєї частини, а згодом говорив про вартість Конгресу єпископ УКЦеркви Кир Єфрем В. Кривий. Склали також привіти представники містечка Ронкадор і Кампо Маврон, обидва українського походження.

У далішій програмі мав слово о. Л. Слободжан на тему історії християнства в Україні, а Владика Є. Кривий роздав усім присутнім відзначки з тризубом і датами 988-1988, як пригадку про 1000-річчя Хрещення України.

Опісля усіх учасників поділено на п'ять великих груп, які обговорювали чотири питання, що їх присутнім представлено, а це:

1. Що ми повинні робити, щоб заявити перед чужими, що ми є українцями?
2. Як ми повинні поводитись, щоб могли показати хто ми є і що ми повинні робити, щоб не затратити українських звичаїв?
3. Що робити, щоб нав'язати тісніший зв'язок поміж українською молоддю в Бразилії?
4. Як нинішня українська молодь відноситься до свого походження, своїх традицій, української мови та практикування українських звичаїв?

Після широкої дискусії, представники кожної групи подали загальні думки.

В третій частині Конгресу були мистецькі виступи і весела забава після спільної вечери учасників.

В неділю 12-го лютого відбулася співана Служба Божа, яку відправили єпископ Кир Єфрем і 4 священники. Після Служби Божої були далішні наради, в яких порушено теми: Збереження і плекання нашої мови, наших традицій та звичаїв. Також назначено місце XII

Частина учасників XI Конгресу біля церкви св. Миколая в Роннадарі.

Конгресу, що має відбутися в 1985 році, це Іваї близько Прудентополя. Піддано також думку, щоб створити український музей, учасники також дістали інформації про українську пресу, про українсько-бразилійський словник і збільшення програм у бразилійському радіо.

По обіді учасники зібралися до спільної знімки, а відтак відвідали гроту Матері Божої з Лурду, яка побудована на посілости Сестер Служебниць. Ті Сестри з української колегії, отці з церкви св. Миколая і місцеві українські родини подбали про те, щоб всі учасники мали приміщення та прохарчування. У перервах між заняттями пані Ф. Процик з Курітіби провадила хором, щоб вивчити усіх народніх пісень.

Усі учасники дуже весело забавлялися, брали участь у програмах і дискусіях і нав'язали багато нових знайомств з юнаками і юначками з інших міст. На жаль, такі зустрічі тривають закоротко. Треба, щоб вони частіше відбувалися і щоб довше тривали.

Ізидора Корчовий
Мамбори, Бразилія

ЮНАЦЬКИЙ КОНКУРС НА ЛІТЕРАТУРНИЙ ТВІР

28 Курінь Уладу Пластунук Сєніорок "Верховинки" проголошує

Конкурс Літературного Фонду
св. п. Лесі Дзядів-Кульчицької
на літературну творчість — поезія і проза.

I нагорода — 150.00 дол.

II нагорода — 80.00 дол.

III нагорода — 50.00 дол.

До участі в конкурсі запрошуємо членів — юнацтво молодечих організацій: Пласту, СУМ-у і ОДУМ-у з усіх країн нашого поселення.

Твори просимо надсилати під псевдонімом, а прізвище з псевдонімом подати в окремій запечатаній коверті. Слати на адресу:

PLAST — Werchowynky

140, 2 Ave.

New York, N. Y. 10003

Реченець конкурсу: до кінця вересня 1984-го року.

УВАГА СТУДЕНТИ!

ІНСТИТУТ СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ ОРГАНІЗУЄ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

від 4 липня до 5 серпня 1984 року

у своїх приміщеннях в Едмонтоні.

У програмі передбачені лекції:

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (включаючи практику мовлення), КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА. Будуть також окремі лекції запрошених лекторів.

Передбачені стипендії та нагороди за найвищі оцінки в цій програмі.

Програма курсів дає можливість студентам дістати кредити від Альбертійського Департаменту Освіти з української мови в кількості від 10 — 30, згідно з вимогами середніх шкіл.

Крім лекцій, буде спорт, прогулянки та нагода нав'язати дружбу з іншими студентами, перебувати в українському культурному оточенні.

Звертайтеся до організацій і родин, щоб уможливили зацікавленим студентам взяти участь у курсах.

За інформаціями та з висилкою зголошень звертайтеся до:

St. John's Institute

11024 — 82 Avenue, — Edmonton, Alberta

T6G 0T2

Phone: 439-2320/439-0989

ВАСИЛЬ КАРХУТ

ЦУПКЕ ЖИТТЯ

ПОВІСТЬ ПРО ВОВКІВ
(продовження)

Сіроманцеві на людський пах сторчма станула шерсть. Іще пробував вирватися із залізних обручів; надаремне. Тоді човгнув назадгузь. Ішло. Ланцюг ізсунувся із сучка й дозволив йому прочовгатися яких кілька кроків, щоб заховатися за пеньком. Туди не заходив так сильно ненависний пах і Сіроманець бодай на часинку заспокоївся. Та не на довго. Людина йшла просто на нього. Тоді спробував ще далі відсунутися, але далі ланцюг уже не пустив. Так і облишив. Враз охолов і оговтався; позірно. Страх і відраза миттю зникли. Поволі наростав гнів, що організував всі його сили до останньої розплати. Кожна волосинка його кожуха дрижала наснажена гнівом, достоменно внутрі Сіроманця працював якийсь безгучний, міцний рушій. Сіроманець готовився до нещадної зустрічі з людиною.

Арсен Чорний здалеку помітив на білій, неторканій габі — чорну цятку. Пригадав собі: перед місяцем заклав там залізо.

— Я так і знав, що там щось вловиться! — похвалив свою второпність. — Тепер може ле зопсується, хіба що понівечили лиси!

Арсен Чорний брив навпростець непозначеним шляхом, сам із собою розмовляючи. Навчився цього у своїй пустелі. Сніг поверху зльоднів шкаралущею і не дуже западався під ногами. От вже й пеньок. Самого звіря не бачив. Довкруги пенька був міцно втоптаний сніг, на просторі яких п'яти, шости метрів.

— Якась велика штука! — пробурмотів. — Напевне за пеньком заховалася.

Поквапно зазирнув туди. Там справді лежав, витягнувшись в цілий свій ріст — Сіроманець. Наморозь на шубі — наче б його присипав сніг. Не рухався. Не видно було ніде найменшого руху огруддям. Арсен Чорний чмокнув.

— Звірюка! І не пошкоджено. Замерз!

Зідхнув, наче жалкуючи того, що не довелося йому добити зловленого звіря палкою; смакуючи кожний удар, поволі вибивати з нього життя.

Підійшов зовсім близько. Нахилився низь-

ко над мертвим звірем. А був він величавий, витягнувшись в свій повний ріст; майже півтораметровий, п'ятнадцятилітній старий самець.

— Але ж бо старий вовцюга! — вигукнув з подивом. — Закляк напевно на козуб. — Носом чобота копнув під бік. — Ну, вставай! — зареготав.

І... мов на його наказ, голова вовка звільна піднялася. З віддалі не цілого метра зіниці зустрілися з полум'яною зіницею одноокого вовка.

Моторошний момент обзорин!

Все це тривало секунду. Значев'я тишиною морозного повітря струснуло гарчання, мстивий, громокий рев із здушеної люттю горлянки. Сіроманець скочив ворогові до горла. Замокнув на шиї могутню пашеку, що то колись потрапила трошити кості звірячих кінцівок мов очеретину, та поволі став цілим зусиллям виснаженого, задубілого тіла заціплювати щелепи.

Арсен Чорний прочунав. Йому просто в лице йшов гідкий, смердючий віддих з почварної вовчої пашеки. Враз йому вернулася свідомість. Миттю зрозумів небезпеку. Правда — на його шиї був комір півкожуха й намотка башлика, проте це був могутній звір і навіжений, коли посмів кинутись на нього. Зразу ж таки вернулася йому холонокровність. І з нею щось більше. Людина віднайшла себе та наче сп'яніла від тієї сили, що враз, без усякого опору, забушувала в ній. Вона підсунула п'ястуди під горлянку вовка й здусила.

Сіроманець кркнув. Око, те видюче, виходило йому з лоба, враз забракло йому віддиху. Проте горлянки ворога він не пустив. Його зубаста паща, мов обручі заліз, зі щораз більшою силою зацуплювалися на шиї людини; тужавили м'язні.

Людина все більше п'яніла. Зубами хватала за вухо звіря, термосила, гризла його в боєвому похміллі. Ставала рівнорядним противником. Це не була вже більше приручена, повзка собака: Арсен Чорний. Пробудився вовку-

лака. Висовувалися нігті з пучок і кігтями вбивались в Сіроманцеву шкіру. Сплетені тіла перевалювалися збоку на бік. Людина кидалася мов викинута на пісок риба; колінами торощила вовкові ребра. Повернулася кам'яна епоха; століття промайнули над цим поліщуком і сплили мов вода по зеленому листі; змили сугу...

Сіроманцеві все більше закаламучувався світ. Йому не ставало духу, слабли сили. Та ненависть все ще кип'ятком шпарила в жилах. Це була його перевага. Зібрав ув останнє всю свою міць, увесь вогонь зненависти, бажання розплати і зосередив ув затискуваних щелепах. Потиснув скільки сили, аж зуби застрягли в щось м'яке... тоді сіпнув.

Це було все, на що міг здобутися. Від ніг, вгору підступав холод. Усе вище. Доходив до серця, падав мороком на широко вирячене око...

Та заки до нього підсунувся жаский холод смерти, гейзером ринула в отверті ніздря вовка, все залила — пахуча, червона, гаряча кров з прокушеної сонної бючки супротивника.

IV. КІГТІ Й ІКЛИ.

Як звірі ми простір любили —
Блакити далечі й води
І хижу волю й вовчі ходи
В людні тривожні городи.

(Б. Кравців: Строфи).

Та Той, що легкість дав сарні,
а бджолам квіти золоті
і кігті сталеві для рися,
слова співучі дав мені
і гострі зуби, щоб в житті
я твердо й просто боронився...

(Б. І. Антонич: Елегія про співучі двері).

I.

Стара рись лежала на похиленім над вузьким вивозом стовбурі смереки. Вузькі шпарини повік жмурилися в неї наче від різкого світла. Та каблуківаті, довгі кігті впивалися якось з насолодою в поранену, шереховату кору смереки, дерли бородаті клапті нарослих мохів, короткий же, мов обрубаний хвіст дрижав в маєтниковім такті. Широко позіхнула. Лиснули зимною білиною штилеті ікол на багровім плющі язика. Жаскою гримасою стягнулася їй в безліч морщин пащека. Сторчкі вуха, закінчені двома китицями чорнявої шерsti,

щільно прилягали до пласкуватого з личками лоба. Рись була схвильована й сердита. Прихована лють, що мов за м'якими котиками її лап — гострі, кріпкі кігті, біла червоною кров'ю їй у вічі.

Сьогодні вранці їй вирвано здобич з-перед носа.

І то тоді, коли здобич була осилена, й вона, рись, готовилася вже до скоку. Оце згори пролунав гострий свист, що перейшов в гулкий шум. Величезна тінь мигнула. Мов з каменю висічена, маєстатична постать великої птахи вигукнула на хребті її здобичі. Пронизливі, прикрі очі на мить прикували до землі наїжену до скоку рись. Мить — і здобич знялась у повітря.

Було підвечір, зближалася година ловів. Це було нове для неї місце. Назагал бо любила знані просмики й ходи, випробовані ловецькі простори. Цей — сьогодні відкрила, проте на засідку надавався він, як не можна найкраще. Два урвисті, круті узбіччя, порослі густими стовбурами грубечих смерік зближались до себе на віддаль яких двох скоків. Понад одне з них нахилилася підмудлена, старезна смерека. Внизу крутився вузьенький плайок, добре втопаний ногами звірів, що сюдою ішли до водопою. Недалеко жебонів потічок. У тиші смеркання, коли навіть вічний шум журливих смерік ушух, гомін його видавався глузуванням, передразнюванням на м'явчання великих котів. Він ділав на нерви.

Схвильована рись чекала намарне. Ніхто не йшов стежкою до водопою й їй вже почав дошкулювати голод. Не везло сьогодні! А може не була досить обережна? Втягнула ніздрями повітря. Легіт ішов від потічка, але її запах ніс горою. Це було якесь непорозуміння!

Враз застигла в безруху. Стежкою згори, нічого видно не прочувуючи, а може надто безпечно, збігали дві постаті. Тихим бігом кошатих лаб; напевне собаки. Вони не завважували її присутності, хоч може вичули її запах. Видно виполошили іншу здобич... Омах ненаситного гніву прислонив їй очі. Вона не вагалася. Цілим розгоном пруживого мов гума тіла плигнула вниз, націлившись на плечі переднього звіря.

[Далі буде].

ПОШТОВІ ПЕЧАТКИ З ПРИВОДУ СВЯТКУВАНЬ 200-РІЧЧЯ УНЦЕРКВИ СВ. ВАРВАРИ У ВІДНІ

У квітні 1984 року у Відні відзначили великими святкуваннями 200-річчя заснування української католицької церкви ім. св. ВМ Варвари.

З того приводу активне Українське Філателістичне Товариство в Австрії "СУФА" влаштувало відповідну виставку поштових марок, на яких працював спеціальний відділ австрійської пошти 7 і 8-го квітня ц. р. і давав на усі поштові посилки спеціальні штемплі. На одному, із 7-го квітня, міститься стінний малюнок з цер-

OFFIZIELLES FESTKUVERT СВЯТОЧНА КОВЕРТА

200 Jahre ukrainische griechisch-kathol.
St.-Barbara-Pfarre in Wien
200-річчя української греко-катол.
парафії св. ВМ Варвари у Відні

OFFIZIELLES FESTKUVERT СВЯТОЧНА КОВЕРТА

200 Jahre ukrainische griechisch-kathol.
St.-Barbara-Pfarre in Wien
200-річчя української греко-катол.
парафії св. ВМ. Варвари у Відні

кви св. ВМ Варвари зі св. Йосафатом і Митрополитом Андреем Шептицьким, який виконав тепер під час віднови церкви відомий український маляр Святослав Гординський.

Штемпель з 8-го квітня ц.р. показує частину вітварної ікони св. ВМ Варвари з обличчям молодшої цесаревої Марії Тереси.

Проекти обидвох штемплів виконав, як звичайно, мистець з Відня Ергард Штайнгаген.

СУФА випустив з приводу того свята також дві конверти з кольоровими світлинами, на яких бачимо нутро церкви св. Варвари та ще раз вповні постаті св. Йосафата і Митрополита Андрея Шептицького. Під кольоровими світлинами є написані українською і німецькою мовами: "200-річчя української католицької церкви парафії св. ВМ Варвари у Відні", а на другій стороні конверта є пояснювальний текст пера Бориса Ямінського в трьох мовах про історію постання цієї української церкви.

ХРОНІКА

Відзначення 70-річчя Українського Пласту в Бофало, Н. Й.

Закінчилися пластові табори влітку 1983 року. Для нашого 40 Куреня ім. кн. Ольги були вони дуже цікаві, бо крім таборування на "Новому Сонолі", участі одної нашої членки в вишнolі новацнних виховниць пл. розв. Ірки Ващак, наш Курінь дістав доручення від Крайової Комендантки Пластунок пл. сен. Ірини Куровицької репрезентувати Український Пласт від 6-10 серпня 1983 р. на Мадярському Джемборі, яке відбувалося на їхній оселі недалеко Бофала в місцевості Філмор. Чотири пластунки, а саме пл. розв. Катруся Пистрак, пл. роз. Олеся Войчак, пл. уч. Адріяна Правак і пл. уч. Юліянка Ольхова з нашою пл. сен. Оксаною Бережницькою брали в ньому участь. Там ми пізнали багато нових друзів та здобули перше місце в загальному точкуванні і в зарадності.

Вернувши додому, ми почали приготуватися до святкування 70-річчя Пласту. Наш Курінь приготував цікавий монтаж "Пластові у 70-річчя", в якому брали участь всі члени Куреня. Треба було вивчити багато пісень, а крім того, ми мусіли вивчити напам'ять тексти. Це не було легко, але ми попрацювали і на святі наша точна була гарна й цікава. Крім того, на святі 5 пластунок Куреня: пл. роз. Катруся Пистрак, пл. роз. Ірка Ващак пл. роз. Олеся Войчак, пл. роз. Оксана Правак і пл. роз. Тамара Коритко відбули свій дебют. На свято прибули до нас голова КПС пл. сен. Стаха Гойдин і Крайова Комендантка пл. сен. Ірина Куровицька. Після святкової програми й вечері відбулася презентація дебютанток, яку перевела п. Ірина Лаврівська. На залю входили дебютанти в довгих білих суконках з китцями червоних рож, які подарували своїм мамам. У товаристві батьків виходили вони на сцену, де п. Ірина їх представляла як знак, що вони входять у товариське життя. Опісля ми гарно забавлялися і назавжди в нашій пам'яті залишиться спомин про наше пластове свято в Бофало.

пл. роз. Рената Бейгер
курінний хронікар

Монтаж "У 70 річчя Пластові" виконують пластунки 40 Куреня УПЮ-он, Бофало.

Закінчення гостини з нагоди посвячення традиційним співом "Ніч вже йде...". Зліва: ст. пластунки Люба і Володимир Тарапачні, зв'язнова Божена Іванусів, напелян — о. Іван Сиротинський, о. Димитро Паньків, пл. сеніорки Галина і Микола Юники, ст. пл. Марта Бручновська — впорядниці.

Дебютанти на 70-річчі Пласту в Бофало зліва: пл. роз. Натруся Пистрак і Петро Бідний, по. ров. Тамара Коритко і ст. пл. Адріан Стасюк, пл. роз. Оксана Праван і ст. пл. Михайло Завадівський, пл. роз. Олеся Войчак і пл. роз. Олександра Тначенко, пл. роз. Ірина Ващак і пл. роз. Богдан Існало.

ЖИТТЯ В ПЛАСТІ — ПЛАСТ В ЖИТТІ

Пластун є —
Вірний Богові і Україні,
Помагає другим,
Живе за пластовим законом.

Місяць квітень для Коша Пластунок заповідається на справжню пробу пластової ідеї в житті. Своїми вчинками члени Коша зможуть впровадити ці Три Головні Обов'язки в дію.

Під час Великодніх святкувань, згідно з щорічною традицією, юнаки триматимуть стійку при Плащениці в усіх наших парафіях, а під час Свяченого Гніздо Новачок, при допомозі юначок 50-го Куреня ім. Оксани Лятуринської, виводитиме гагілки.

Та найважливішим ділом пластунок у квітні — це акція допомоги потерпілим у повені нашим землякам в Бразилії. Під час цілого місяця юнаки і новачки збиратимуть убрання — порядне, уживане, або нове — для висилки потребуючим. Щоб придбати фонди на висилку цих речей потребуючим у Бразилії, 50-ий Куринь Юначок організує марафон.

Як наші пластунки вив'язуться з цих обов'язків, залежатиме у великій мірі від усіх членів Станиці, Пластприяту, Батьків і всієї нашої Вашингтонської громади. Тож звертаємося до всіх: ДОПОМОЖІМ ПЛАСТУНКАМ ЗРОБИТИ ЦЕЙ ВЕЛИКИЙ ДОБРИЙ ВЧИНОК!!! Допоможім моральною підтримкою і заохотою! Допоможім практично: приносім речі на

пластові зайняття в четвер (передати можна будь-якій юначці 50-го Куреня).

Подробиці про марафон будуть подані пізніше.

Кіш Пластунок
"Станичні Вісті" Пл. Станиці
у Вашингтоні ч. 2/27/1984

Відзначення 50-річчя штучного голоду в Україні

Є звичай мати веселі ватри, але треба час від часу зробити ватру на поважну тему. Таку ватру мали ми 21-го липня 1983 р. Мета цієї ватри була відчутти та оживити терпіння, в яких жили в Україні під час штучного голоду, за який Москва є відповідальною і через яке вмерло 7.000.000 українців.

Ватра була поділена на сценки. Перша була про українську родину, яка кожного дня має менше і менше їсти. Друга сценка була про журналістів, які пишуть про голод. Іронія показується, коли не вірять тому, хто пише правду, а тим, що пишуть неправду, довіряють.

Останню сценку виконав сам друг Борислав. У ній молодий український священик, який є близько смерті, пише своєму братові в Канаді останній лист на прощання.

Під час цієї ватри ми співали такі пісні як "Максим Залізник", "Мамо" і "Я сьогодні від вас від'їжджаю".

Після ватри було видно, що мету її ми досягнули. Ми всі відчули болі тих, що стали жертвами московської безсердечності й жорстокости.

пл. розв. Орест Денек

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ 1983

ЮМПЗ-1983 вже закінчилася і наша група туристів з Канади й США їде в дальшу подорож по Європі. Старші юнани поїхали до Франції, а молодша до Італії. В Італії найперше були ми в Венеції. Другого дня поїхали на острів Морано й оглядали там фабрику скла. По обіді пішли оглядати палату дожив, а потім катедру Св. Марка. Ввечері оглядали місто, плаваючи гондолями. Наступного дня поїхали ми автобусом до малого села в національним парку Аbruції. Дорога сюди була довга. Тут ми попрали речі й пішли на прогулянку в гори. Переспавши тут дві ночі, поїхали до Риму. Тут перебували ми в приміщенні сестер монахинь при Цернві Сергія і Ванха. Приміщення було добре, а харч ще ліпший. В Римі ми оглянули Ватиканський Музей, Тиволи, Помпеї, Базиліку Св. Петра, Колізей, Еспанські сходи й фонтан Треві. Побачили також Папу в його літній резиденції. З Риму ми поїхали до Пізи, де побачили вежу, а далі поїхали до Луки. Тут ходили на закупки й перебували одне пообіддя на італійській Рів'єрі. В четвер 1-го вересня рано виїхали з Луки. Їдемо до Франції до отця Павла Когута. Там ми перекусили, пару годин відпочили, щоб могли далі перебути в дорозі та встигнути на літак о 12-тій в Амстердамі й летіти далі до Торонта.

Орест Бабій

ВІДВІДИНИ З ВЕРТЕПОМ ДОМУ ДЛЯ СТАРШИХ У ТОРОНТІ З НАГОДИ РІЗДВА

Більшість з нас не знає про те, як відбувалося святкування коляди. Те, що знаємо, довідалися ми від дідів, батьнів та з розповідів у школі. Ходили в Україні колядувати із зіркою, з вертепом, з козою. Мабуть найкраще такі святкування пам'ятають наші старші громадяни. Тому цього року Х Курінь УПЮ-ок ім. Ольги Косач в Торонті рішив піти з вертепом у відвідини людей, що перебувають у домі для старших. Ми подумали, що було б гарно відвідати тих кількох дядьків, які з певних причин не живуть в українських домах для старших, а живуть в домі з людьми різних національностей, і тому не мають кон-

такту з українською громадою. Пішли ми відвідати тих людей, яким тяжко жити самим, а які потребують щоденного догляду й опіки.

Підготовлялися ми до цієї коляди кілька тижнів — приготували вертеп, вивчили коляди з різдвяними віршами та віншування.

Дім, що його ми відвідали називається "Норвудський піклувальний дім" ("Норвуд Нерсінг Гом"). Медсестри допомогли нам позбирати людей до їдальні, де відбулася наша коляда. Спершу ми пояснили їм — чому ми тут зібралися. Попросили всіх, щоб з нами заколядували. Кілька людей мали певні спогади під впливом співу, ми побачили сльози на їхніх обличчях. Поміж колядками ми відіграли вертепну сценку, в якій брали участь всі гуртки нашого Куреня

в ролях: кози, ірода, чорта, школяра та інших.

Після вертепу ми роздали багатьом мешканцям того дому колоски пшениці (маленькі дідухи) на пам'ятку нашої колядки. З тієї нагоди зробили фотографії і їм їх вислали.

Вийшли ми звідтам задоволені, бо могли зробити святкування старшим людям приємнішим. Ті ж люди не мають змоги святкувати Різдва з своїми родинами, чи навіть не з рідними, але українцями.

Не знаємо, які враження були у людей, яких ми зустріли в тому домі. Я думаю, що декотрим згадалися приємніші часи їхнього життя, вони їх хоч в малій мірі ще раз пережили.

пл. розв. Ліда Руницька
Х Курінь УПЮ-ок ім. Ольги Косач,
Торонто

Юначки 10-го курення ім. О. Пчілки в Торонті—виконавці Різдвяного Вертепу.

Курінь після посвячення прапора на сцені. Посередині — Начальний Пдастун, ліворуч пл. сен. Божена Іванусів — зв'язнова і пл. сен. Ераст Гуцуляк — станичний Пл. Станиці Торонто.

□ □ □

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ ХУІ КУРЕНЯ ІМ. ЦЬОПИ ПАЛІВ У ТОРОНТІ

Після двох місяців планування і підготовки наш святковий день надійшов. Це був день посвячення нашого курінного прапора. Святкування відбулося 1 квітня цього року в Церкві св. Миколая в Торонті. О 11-й годині прибуло на збірку все юнацтво Станиці. Разом, як пластова організація, її юнацтво з Торонта, ми увійшли в церкву на Службу Божу. Після Богослуження відбулося посвячення. Курінь підійшов до тетраподу, біля якого, на окремому столику лежав наш прапор. Наш капелян о. Іван Сиротинський сказав до нас коротке слово про символи на прапорі й значення його для організації

Подрузі Божені Іванусів і начальному Пластунові Юрієві Старосольському припала велика честь стати хресними батьками нашого прапора.

Тому, що це була така важлива подія в історії ХУІ Куреня, ми зорганізували прийняття і програму, щоб підкреслити вагу цієї події та згадати про життя і вклад нашої Патронки Цьопи Паліїв у плостовому житті.

пл. розвідувачки з Гуртка
"Ліщина" в Торонті:
Наталка Левицька
Гануся Дувалю
Галя Юрцан
Мирося Крушельницька

Нам дали завдання: видати наше власне число Юнака. Щоб якнайкраще представити наш курінь, ми рішили описати наші пригоди. Як ліпше пригадати наші переживання, як їх знову пережити? Ми сіли в нашу "вінду в минуле" і почали подорож в минуле. Ми пішли в минуле, щоб краще посуватися вперед. Ми навчилися, що часом треба взяти крок назад, щоб взяти крок вперед.

Перш за все ми хотіли представити патрона нашого куреня - Ольгу Кобилянську. Годинник наставили, двері замкнули, машина зачала гудіти. Взад мандрували 10 років, 20, 50. Ми зупинилися в червні 1889 року.

Дівчата 10-го куреня ім. Ольги Кобилянської є самостійні, відважні й енергічні. Наш курінь був заснований в 1950-их роках, і патрона куреня вибирали наші попередники - в багатьох випадках наші мами. Хоч ми не мали нагоди її вибирати, вона й далі репрезентує ідеали сучасної, свідомої української жінки.

Ольга Кобилянська народилася в містечку Гурагумора в 1863. Від 1891 Ольга Кобилянська жила в Чернівцях, де здобула освіту. Вона була вихована під впливом німецької культури і тому її перші твори були написані німецькою мовою. Знайомство і дружба з Окуневською, Кобринською, і Маковесом розбудила в неї національну свідомість і почуття приналежності до українського народу. Ця свідомість виявилася в тім, що вона почала писати свої твори українською мовою.

Разом з Кобринською вона займалася емансипацією жінки та ідею створення самостійної і духово сильною жінки. Це ілюстроване в творах "Дарівна" або "Людина". В пізніших творах Кобилянська звертається до селянського життя, змальовуючи владу землі й природи над людиною.

Переконання, стиль життя, і плани на майбутнє юначок 10-го куреня, 1980-их роках є у великий мірі рівнобіжні з ідеями і переконаннями нашого патрона Ольги Кобилянської з майже сто років тому.

Годинник знову наставили і ми далі їхали. Цього разу натрапили на дату 6-го листопада 1982.

Група дівчат з Дітройту виїхали в далеку подорож до Нью Йорку, репрезентувати 10-тий курінь на 21-шій Великій Орликійаді. Як ми виїхали, був гарний осінній ранок і ми не сподівалися, що за пів-дня ми відемо в сніговію! Пізно ввечір ми виїхали на Союзівку, де ми гарно забавлялися. Підчас офіційної частини ми нервово чикали на нашу чергу, щоб відповісти на вибране питання. Всі питання були зв'язані з темою "Україна--Батьківщина твоїх предків." На містечку виставку ми виконали нашу власну "версію" "FAMILY FEUD" --Рихард Давсан перший раз на Союзівці.

Орликіяда дала нам нагоду знову побачитися з друзями з інших станиць. Не легко було відїжджати назад до Дітройту.

Юначки з Дітройту виконують точку на Орликійаді

Годинник показує що тепер є 11 грудня, 1982. 10 Курінь святкував Андріївський Вечір ворожбою і співом. Юначки радісно бігали з одної кімнати до другої, де сиділи ворожки. Нетерпеливо дівчата чекали, щоб довідатися від ворожки про свою долю. Вечір закінчився вечірком.

Але ми не пішли спати. Ми далі їхали дорогами минулого. Вінда в минуле спинилася на даті 2 квітня, 1983. Під час місяця квітня гуртки "Срібне Коло" і "Водограй" часто стрічалися і приготувляли Великодні кошички. У Велику Суботу членки обох гуртків взяли кошички повні писанками і бабками, квітами, і пішли відвідувати старших українців, які були в старечих домах або не могли самі святкувати Великдень. Бачучи як багато ці люди потребували відвідини, членки "Водограю" рішили вибрати одну бабцю або дідуся без родини, здоров'я і відвідати їх бодай раз на місяць.

З Великодними кошиками: з л. до п./Дана Феденко, Христинка Андрушків, Дарка Конопада, Ксеня Козак

24 квітня, 1983 і цього разу ми вже не ходили дорогами часу але дорогами Дітройту. Деякі члени обох гуртків знову стрінулися і спільно брали участь у т.зв. MARCH OF DIMES "SUPERWALK". Ходотон був довгий--аж 32 км. і неодні вернулись до домівки з подертими черевиками і піхурами. Але найважливіше було, що юначки назбирали багато грошей на цю велику ціль.

Учасники ходотону: П. Гришко, Х. Андрушків, К. Козак, Д. Феденко

Ми вже наближалися сучасного моменту, але не могли переминути дату 28 до 30 травня, дати Свята Весни--яке відбулося цього року в Дітройті на оселі Зелених Яр. З'їхалося юнацтво з Клівлянду, Рочестера, Бафало і Шикаго. Всі приємно таборували мимо того, що ливав дощ.

Наш останній зупинок, це 24 червня, 1983. З нагоди приходу літа, юначки 10 куреня зорганізували "бар-бе-кю". Перше вибрано нову курінну команду тому, що наші зарадні юначки не могли розпочати вогонь. Коли вогонь нарешті розпочався, ми їли смажені ковбаски і шницлі які дуже всім смакували. Потім ми розрухалися жвавою грою відбиванки. Бар-бе-кю скінчився смачним кавуном.

І так скінчилася наша подорож в минуле. Ми, члени редакції, заховавши нашу "Вінду в минуле" надіємось, що молодші юначки її колись знайдуть.

І ми сіли за стіл в домівці писати...

Гурток "Срібне Коло"

Гурток "Морські Перлини" і здобуття II проби

Здобуття другої проби є одна з найважливіших частин пластового життя. Дівчата в Дітройті рішили виконати цю роботу цікавим і розважливим способом.

Ми виїхали рано і почали свої пригоди на пластовій оселі--Діброві. Пл.уч.Марта Стефанюк, пл.уч.Ліда Заревич і пл.уч.Катруся Цісарук наповнили фляшки водою і притягнули їх до нашого "табору". Ми мали своє власне відкриття і піднесення прапорів.

Прийшла велика робота--будова кухні. Ми приготували смачний "меню"--кукурудза, печена бараболя, риж, компот, овочева салата, і сосновий чай. Зварити ці страви було легко. Трудною частиною було запалити мокре дерево. Після смачного обіду ми пішли плавати і самі посмажились в сонці. Всі приїхали додому змучені і спалені але задоволені!

"Тече вода, тече бистра..."

Гурток "Іскра"

Найстарший і один з найпрацьовитіших гуртків 10 куреня ім. Ольги Кобилянської, це гурток "Водограй". Цього року всі одинадцять членки гуртка взяли до праці й багато досягнули.

Всі членки дуже люблять подорожувати, а особливо таборувати. Це появилось в участі на різних таборах, ЮМПЗ '82 на Бовчій Тропі, де всі жваво брали участь у великому змагу. Деякі членки вибираються до дальшого таборування на ЮМПЗ в Німеччині, але цей раз як старші пластуни.

Гурток "Водограй" часто співпрацює з гуртком "Срібне Коло". Члени обох гуртків брали участь у роздачі Великодніх кошиків, ходотоні і у різних прогуляках.

На цьому Святі Весни два члени "Водограю" /Оксана Гнатчук, Дана Феденко/ і одна з гуртка "Срібне Коло"/Ксеня Козак/отримали третю пробу. На закритті, цілий гурток перейшов до старшого пластуства.

Деякі члени "Водограю" є виховники юнацьких гуртків і новацьких роїв, і теж планують бути виховницями на літніх таборах.

1. Свято весни, Зелений Яр--1983
2. /з л. до п./ пл.вірл.Оксана Гнатчук, пл.вірл.Ксеня Козак, пл.вірл.Дана Феденко
3. "Вічна любов"--пл.вірл.О.Гнатчук, пл.роз. Петра Гришко
4. Гуртки: Блискавки, Іскра
5. Пл.роз.Петра Гришко /т. зв."кул"/
6. Пл.Зіна і Ксеня Козак
7. Малярі--пл.роз.Христинка Андрушків і пл. вірл.Ксеня Козак
8. По-обідна тиша--пл.Ляріса і Ксеня Козак
9. Пл.Сяня Гнатчук: Чорні очка як терен
10. Ст.пл.Петра Гришко, ст.пл.Оксана Гнатчук, ст.пл.Дана Феденко
11. Перші дні весни--пл.роз.Уляна Ременюк
12. Пл.уч.Наташа Іваницька
13. Ст.пл.Наталя Лончина і пл.сен.Мирося Стефанюк--наша нова зв'язкова
14. /з л. до п./ст.пл. Христя Зарицька і ст. пл.Рома Ременюк
15. Пл.роз.Христя Кордуба і пл. учас.Міка Лебедович
16. Пл.Даня Бережницька і ст.пл.вірл.Дана Феденко
17. Пл.роз.Христинка Андрушків,пл.роз.Уляна Ременюк,пл.роз.Дарка Конопада
18. Відпочинок в в дорозі на Орликяду-1982
19. Пл. прих.Діанка Кордуба, пл.прих.Леся Іваницька і пл.прих.Христя Цепла
20. Ст.пл.Дана Феденко і ст.пл.Петра Гришко

21. Пл.уч.Марта Куропась,пл.роз.Марта Стефанюк і пл.уч.Оксанка Андрушків:"Ходотон"
22. "Найкращі дівчата чорняві".Учні Середньої Школи Непорочного Зачаття,вбільшості пластуни,виконали п'єсу"Король Кватакуба". Учні малювали один одного чорною фарбою. Але пізніше фарба не хотіла змиватися!!!
23. Новий гурток "Золота Пшениця"

На обкладинці: 10ий Курінь на прогульці до історичного музею.

Члени редакції: Ксеня Козак, Оксана Гнатчук, Дана Феденко, Петра Гришко, Ліда і Катруся Цісарук, Леся Урбан, Марта Стефанюк, Христинка і Оксанка Андрушків, Адя Ляш.

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА".

ЗСА

Юра і Діня Заяці, Чікаго — — — — — \$5.00
Замість квітів на могили — — — — — 100.00
(дивись посмертні згадки)

КАНАДА

І. Кухаришин, Едмонтон — — — — — \$5.00
А. Мончак, Едмонтон — — — — — 5.00
Л. Гавришків, Вінніпег — — — — — 5.00
Р. Зазуля, Торонто — — — — — 50.00
Разом: \$170.00

ЩЕДРИЙ ДАР СЕНІОРІВ З ТОРОНТА НА ПОГОРІЛУ ОСЕЛЮ

Нас повідомили з Пластової Станції в Торонто, що там пластуни сеніори, члени Осередку Праці УПС склали на погорілу пластову оселю "Сокіл" в Австралії суму 1,455.00 доларів, які вислано у вересні 1983 року погорілим.

Цей великий щедрий дар є доназом пластової дружби та допоміжним, яку приносять пластуни сеніори як лише того зайде потреба.

Збірку переводила пл. сен. **Марія Павлишин**, секретар ОП УПС в Торонто.

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ "ЮНАКА", (до 15 травня 1984)

- 1) Курінь УПС-ок "Верховинки" 10 передплат,
- 2) Курінь УПЮ-ок ім. Софії Галечко, Нью-Йорк, ЗСА 1 передплата,

Разом 11 передплат

ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСИБІ!

До нас пишуть.....

Курінь УПС-ок "Верховинки" кожного року переводить "Вечір Юнака".

Дохід з цього вечора, що його влаштовано в Пластовій Станції Нью-Йорк, в сумі \$150.00 пересилаємо до Пластового Видавництва на 10 дарункових передплат для молоді в Югославії, або інших країнах.

Просимо прислати нам списки осіб, яким призначено ці дарункові передплати.

СКОБ!

пл. сен. **Ніна Самоніш**
курінна

ПОВІДОМЛЕННЯ

Пластове Видавництво перевидало такі праць:

Правильник УПЮ (1-ша частина — програмові й устроєві напрямні — \$3.00, і 2-га частина — пластові проби) — \$3.00.

Правильник пластового однострою — \$2.50.

Правильник пластових відзнак — \$2.50.

Замовлення разом з оплатою надсилати до Адміністрації Пл. Видавництва:

2199 Bloor St. West

Toronto, Ontario, M6S 1N2, Canada

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу
бл. п. **МИНОЛИ ГАРМАТІЯ** —
батьна пл. сен. Ольги Михайлів
на прес-фонд "Юнака" склали:
пл. сен. Ірина і Лев Вербицькі 25 дол.
пл. сен. Богдан і Ольга Михайліві 25 дол.

Разом 50 дол.

Замість квітів на свіжу могилу
пл. сен. **ІРИНИ СКОЧДОПОЛЬ**
на прес-фонд "Юнака" склали
Тамара і Ігор Грині
25 дол.

Замість квітів на магілу
св. п. **ОСИПА ЗАЛЕСЬКОГО**
Батька нашої членки — Ліди Стасюк,
пересилаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"
28 Курінь УПС-ок "Верховинки"

Замість квітів на могилу
св. п. **БОГДАНА ЗОРИЧА**
і
св. п. **ВАСИЛЯ КУЦОГО**
склав \$40.00 на Залізний Фонд Пластового Видавництва
Андрій Харан

Багатокультурність — це взаєморозуміння!

Взаєморозуміючи культури людей з яких складається Канада допомагає усім нам почуватись вдома.

Наші канадські етнічні шкільні програми активно зреалізовують наукові досліді, курси в школах та проєкти зв'язані з багатокультурністю в освіті.

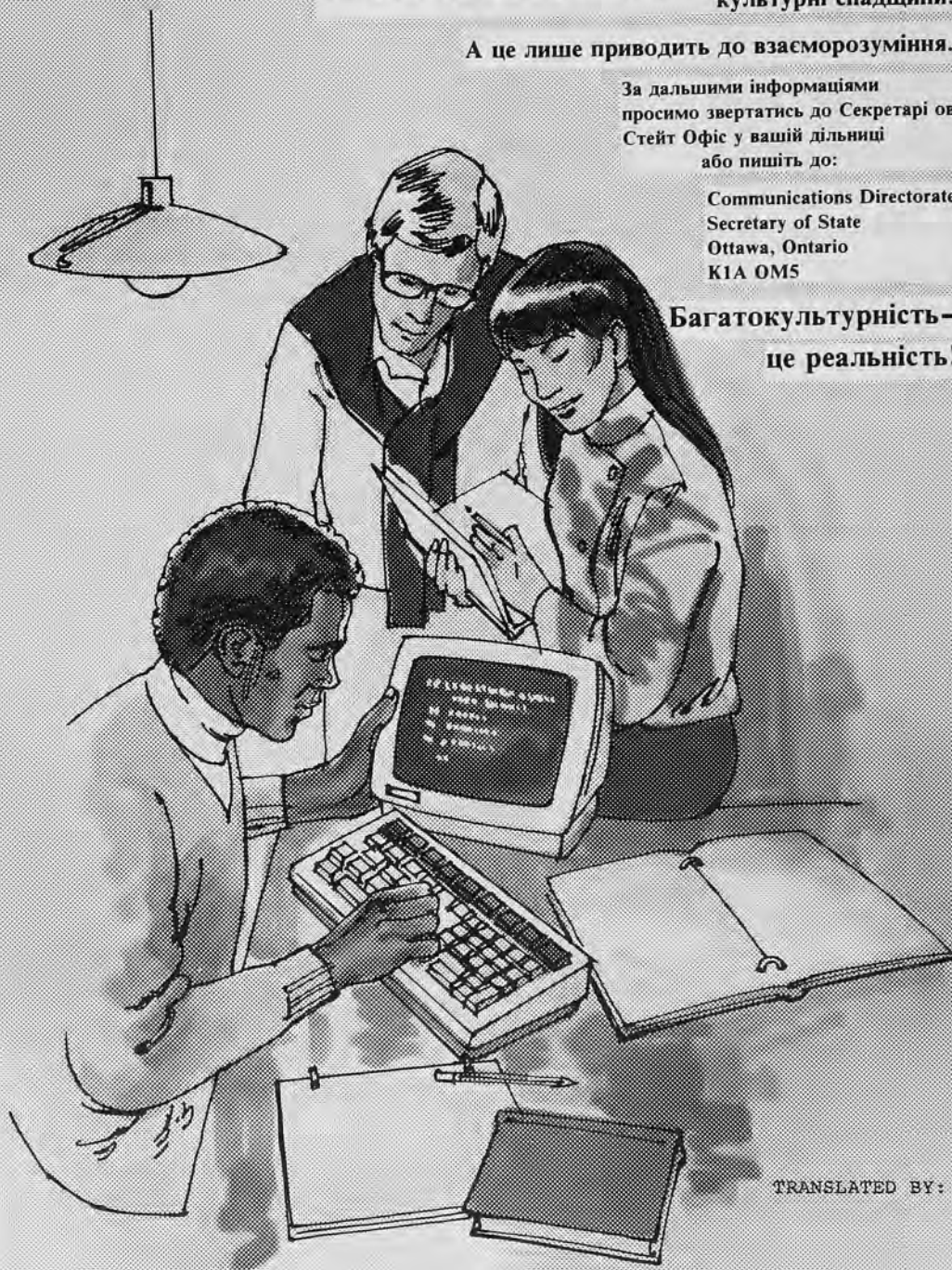
Наші проєкти друкованого слова роблять натиск на досліді зв'язані з друкуванням книжок, щоб допомогти канадцам бути краще поінформованими про наші різні культурні спадщини.

А це лише приводить до взаєморозуміння.

За дальшими інформаціями просимо звертатись до Секретарі ов Стейт Офіс у вашій дільниці або пишіть до:

Communications Directorate
Secretary of State
Ottawa, Ontario
K1A 0M5

Багатокультурність — це реальність!

TRANSLATED BY:

Multiculturalism
Canada
Hon. David M. Collette
Minister of State

Multiculturalisme
Canada
Hon. David M. Collette
Ministre d'Etat

Canada

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
вишкар

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА

в Торонті

на корисних умовах

• дає ПОЗИКИ

та

• приймає ОЩАДНОСТІ.

• Пластова Кредитівка міститься
у Пластовому Домі в Торонті.

• Урядові години:

вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,

2199 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1N2, Canada

Phone: 769-9998

Пластунки і Пластунки в Торонті!

СКЛАДАЙТЕ

СВОЇ ОЩАДНОСТІ

у Пластовій Кредитівці!

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

**Українська
Кредитова Спілка**

Централа: 295 College St., Toronto, Ont. M5T 1S2

Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ: 3635 Cawthra Road (біля Української
Католицької Церкви)

Tel.: 272-0468

Відділ: 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Tel.: 762-6961

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання по-
магати членам в економічних справах порадами і фінансово.

Наша справа — служити членам!

**Друкерія
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — TEL. 537-5572
2466 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada M6P 1W9

Праця і ощадність забезпечать

Вашу майбутність!

Пластунки і Пластунки,

учні свято-миколайівських шікл,
складайте свої ощадності у

**СВЯТО-МИКОЛАЙІВСЬКИЙ
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.**

Спілка приміщується в будинку

Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1N2, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна \$1.50

ОЛЕНЬ

СОКІЛ

БДЖОЛА

БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування: понеділки і п'ятниці

від год. 6-ої до 9-ої вечора;

середа від год. 9-ої до 12-ої перед полуднем.

- Кредитова Кооператива в Пассейку платить 7% дивіденди від ощадностей — нараховуємо чвертьрічно.
- Студентські позички — до сплати після закінчення студій.
- Позички на авто та всякі потреби домашнього вжитку.
- Безплатне для членів життєве забезпечення ощадностей до висоти \$2,000 і позичок до висоти \$10,000.
- Сертифікати за високим опроцентуванням.
- Федеральне забезпечення членських уділів до висоти \$100,000 на одного члена.

*Вступайте в члени в годинах урядування
в домівці кооперативи.*

229 Говп Авеню * Пассейк, Н. Дж. * Тел.: (201) 473-5965

"... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку", — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передплачуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нованів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна аскурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

3359 Bloor St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2184-C Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5666

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303